

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag und Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark: vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 15 — V. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 14. April 1945

Einzelpreis 10 Rpf

Sleparija s 150 letnim mirom

Ni še minulo 150 dni in že so tu razpoke v zavezniški „mirovni zvezi“
Prazne jaltške fraze in polomija s konferenco v San Francisco

18. februarja t. l. so objavili Churchill, Roosevelt in Stalin skupno izjavo glede njihovih pogajanj v Jalti. V tej izjavi je bilo citati med drugim sledeče: „... Sklenili smo, da se 25. aprila 1945 sestane v Zedinjenih državah konferenca zedinjenih narodov, da bi ustvarila organizacijo za izvedbo v Dumbarton Oaku sprejetih načrtov. S to izjavo potrjujemo še enkrat našo vero v načela Atlantske izjave in našo obvezo ter skupni sklep, ustvariti skupno z drugimi miroljubnimi narodi svetovni red, ki bo usmerjen na mir, varnost, svobodo in blagor celokupnega človeštva. Samo ojačenje sodelovanja in razumevanja med našimi tremi narodi in vsemi miroljubnimi sosedi lahko uresniči najvišje želje človeštva: siguren in trajni mir, garantiran v besedah Atlantske izjave, da bodo vsi ljudje v vseh deželah lahko živeli brez strahu in stiske.“

S temi blago donečimi obljubami je bila zaključena krimska konferenca. Ni še minulo odlej dvanajst tednov. Vedno bolj se približuje rok konference v San Francisco, edinstvo zaveznikov pa vedno bolj razpada. Pozabili so blago doneče fraze v Jalti, ker imajo druge skrbi. Anglo-ameriški politiki so prav tako kakor javno mnenje v Angliji in v Ameriki trdno prepričani, da konfliktov in sporov v zavezniškem taboru ni več mogoče premostiti. Glasovi o tem iz sovražnega tabora so od dne do dne vedno bolj kritični, saj govorijo povsem odkrito o nevernosti popolnega razsula zavezniške koalicije.

Londonski „Observer“ piše, „da se širi nov defetizem nad ceno pričakovanega miru. Mnogi že izjavljajo — tako se glasi ugotovitev imenovanega lista —, da je nameravano gospostvo zakonitega svetovnega reda le prazen sen. Sistem, ki je nujno zgrajen na kompromisih, ne predstavlja nikak sistema varnosti.“

Delavski „Daily Herald“, ki podčrtuje neslogo med tremi zavezniški, zaključuje svoja opažanja s sledečim stavkom: „Če bo konferenca v San Francisco polomija, se bo rodil mir v atmosferi medsebojnega nezaupanja in največjih skrbi.“

Londonska „Daily Mail“ ne more prikriti svoje zaskrbljenosti glede konference v San Francisco. List je mnenja, da bi bila prava ironija, ako bi zgodovina govorila nekoč o konferenci v San Francisco in ne San Francisco... Vse priprave za to konferenco — tako rezonira list — so obdane s skepticizmom. To je najslabša atmosfera za razgovore o miru in svobodi v bodočnosti.

V nekem drugem članku se bavi londonski „Observer“ z različnimi razlagami pojma „demokracija“ v anglo-ameriškem in sovjetskem taboru. List ugotavlja pri tem, da je San Francisco le neke vrste formula, ki naj bi odgodila fundamentalne težkoče v zavezniškem taboru mimo tega pa naj bi lastnim narodom prikrila dejanski položaj. „News Chronicle“ se zavzema za odgoditev konference ter piše, da je podaljšanje še vedno bolj kot vsak zakrpani mirovni načrt.

Na imperijalni konferenci v Londonu je izjavil znani južnoafriški premijer General Smuts glede konference v San Francisco sledeče: „Obstojajo mnoga znamenja, da med zavezniški ne vlada tisti duh, ki bi jamčil, da bi se v San Francisco rodila velika in definitivna varnost.“

Znani židovski novinar Lippman, prijatelj prezidenta Roosevelta, prihaja v nekem članku glede konference v San Francisco do zaključka, da sta čas in mesto konference neugodna. Po njegovem mnenju se je varovati upanja, da bi zamogla konferenca v San Francisco roditi formulacijo trajnega in popolnega svetovnega reda.

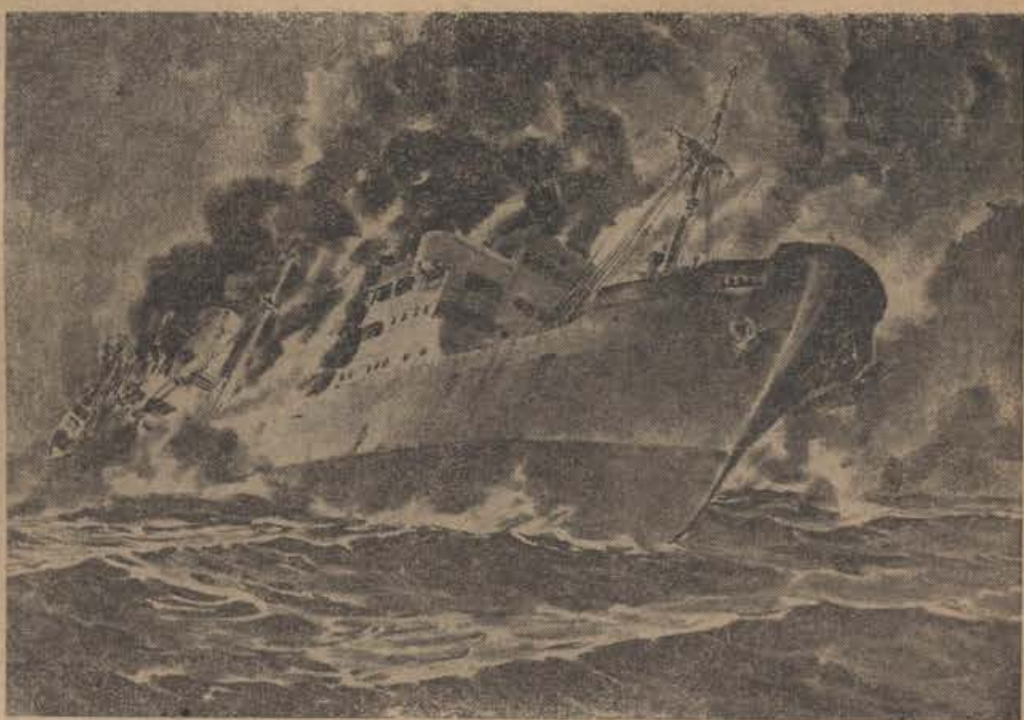
Španski dopisniki v New Yorku soglašajo v mnenju, da se bo vršila konferenca v San Francisco brez predhodnega razčiščenja obstoječih nesoglasij. Londonski dopisnik madridskega lista „Ya“ je prepričan, da v sedanjem ozračju anglo-ameriško-sovjetskih odnosov ni možno ustvariti organizacije svetovnega miru. Španski list „ABC“ govori o „konstantni zlobi“, s katero bojkotira Moskva jaltške sklepe. Njujorški dopisnik španskega lista „Arriba“ pa poroča, da se igra Moskva po mnenju ameriškega prebivalstva z zlomom zavezniške Unije.

Londonski dopisnik švicarskega lista „National-Zeitung“ (Basel) ugotavlja, da so vsi kome-

tarji glede bodoče konference v San Francisco zelo temačni. List je v ostalem mnenja, da konec vojne ne bo nikak dan čistega veselja.

Če torej konfrontiramo jaltške govore s kritičnimi komentarji sovražnega tiska, se nam offerira vsa lažnjivost plutokratsko-boljševiške politike. Iz teh redkih sovražnih komentarjev izhaja v vsej javnosti, kako neki bi izgledala novi „svetovni red“ in „svetovna varnost“, ako bi ju ustvarjali in jamčili plutokratsko-boljševiški zarotniki.

Konferenca v San Francisco bi imela zavarovati svetovni mir za kakih 150 let. Ni še minulo 150 dni po objavi jaltškega komunikeja in že se je izkazala „sveta garancija“ edinstva, sodelovanja in medsebojnega razumevanja kot velika sleparija. V Jalti so kar tako razsipovali z blago donečimi frazami. Govorili so o vzdrževanju in jačanju edinstva za bodoči svetovni mir. Medtem pa se je izcimilo, kar smo že večkrat namigovali: divja konkurenčna borba med jaltskimi partnerji. Anglija in Amerika na eni in Sovjetska Unija na drugi strani živijo in se borijo v razumljivem medsebojnem nezaupanju. Cement, ki je vezal in še veže čudno koalicijo plutokracije in komunizma, je bilo edino sovrastvo do nacionalsocialistične Nemčije. Ker

Erfolge unserer U-Boote

Die Einheiten der deutschen Kriegsmarine versenkten in den ersten drei Monaten des Jahres 1945 760.000 bmt feindlichen Schiffsraumes. Die U-Bootwaffe war daran mit 80% beteiligt

PK-Kriegsbericht Friedel (Sch)

Moskva posega v Azijo

Smisel boljševiške odpovedi pogodbe o nevtralnosti z Japonsko
Anglija in Amerika imata nevarnega tekmeca v Aziji

Kakor poročajo iz Tokija, je sovjetska vlada te dni odpovedala pogodbo o nevtralnosti z Japonsko. Ta pogodba je bila sklenjena 13. aprila 1941. Njen rok bi bil potekel šele aprila 1946. Sovjetska vlada je motivirala ta svoj korak v posebni diplomatski noti, ki pravi, da je omejena pogodba izgubila svoj prvotni namen vsled japonsko-nemškega vojnega zavezništva.

Korak Moskve je ustvaril v azijski politiki Anglije in Zedinjenih držav povsem novi položaj, čeprav še Moskva v tej zadevi ni izrekla svoje zadnje besede. Iz londonskih in washingtonskih komentarjev je razvidno, da Angležev in Amerikancev trenutno ne zanima vprašanje, kaj neki bo sedaj storila Sovjetska Unija v svojem nadaljnjem razmerju do Japonske. Bolj važno se jim dozdeva dejstvo, da je zavzela Moskva glede Azije in glede bodoče borbe za vpliv v Aziji enini popolnoma nov položaj. To velja zlasti za Kitajsko, kjer se srečujejo predvsem ameriški in sovjetski interesi. Položaj je precej podoben situaciji v Evropi, četudi je tu razmerje sil popolnoma drugačno. Moskva s svojo gesto ni hotela povdariti izključno le vojaško solidarnost z Anglijo in Ameriko, ko je odpovedala z Japonsko sklenjeno pogodbo o nevtralnosti. Moskva si hoče zagotoviti oziro-

ma zavarovati svoje interese v Aziji. Gre ji za Kitajsko in sploh za Vzhodno Azijo. Značilno za politiko Kremlja je pa dejstvo, da vlada Sovjetske Unije ni obvestila o svojem koraku niti Anglije niti Zedinjenih držav. Vsled tega je vest o odpovedi sovjetsko-japonske pogodbe učinkovala v anglo-ameriški javnosti kot strela iz jasnega neba.

„Stockholms Tidningen“ poroča iz Londona, da je smatrala Sovjetska Unija sedanjí trenutek za napoved svojih interesov v Aziji kot najprimernejši. Brez dvoma bo dovedla gesta Sovjetije do medzavezniške diskusije, ki bi se jo lahko primerjalo z diskusijo o Poljski, Rumuniji itd. „Morgen Tidningen“ pa pravi v nekem poročilu iz Londona, da bo imel korak Moskve daljnosežne posledice za bodočo grupacijo sil na Daljnem vzhodu. Samo s tega vidika je po mnenju lista možna točna presoja moskovskega koraka. V londonskih sovjetskih krogih zagotavljajo, da odpoved pogodbe ni sledila na željo zapadnih sil, ker gre zgolj za sovjetsko inicijativo.

Tako se razvija v Vzhodni Aziji z naglino korak velik medzavezniški boj za interesne pozicije. Dogaja se torej v Aziji isto, kar že doživljamo v Evropi.

Česar niso pričakovali . . .

Iz Berlina poročajo: Sovražno vojno vodstvo in anglo-ameriška agitacija sta se posmehljivo rogala gibanju Werwolfa, češ da je to le nekaka iznajdba nemške propagande. Izjavljali so že, da o Werwolfovih ni nikjer sledu. Take račice, vojnih dopisnikov je ponatiskoval angleški in ameriški tisk z ironičnimi pripombami. Medtem so tudi že utihnili, ker se je izkazalo, da so se zopet temeljito blamirali. Prehitro so triumfirali. Angleži in Amerikanci so mislili, da bodo že zadostovali njihovi oklopniki za ustrahovanje nemškega civilnega prebivalstva. Udajali so se blazni utvari, da je Nemčija že „mehka“ in da je treba samo še majhnega udarca, da bi se zrušila nemška vojna morala. V duhu so že gledali nemški narod na kolenih. Na tej podlagi je bil načrtovan njihov pohod. Temu primerna je bila tudi taktika sovražnega vojnega vodstva.

pa sovraštvo po zdravem človeškem pojmovanju ne more tvoriti nikake trajne podlage za človeške, še manj pa meddržavne odnose, je povsem razumljivo, da tudi konferenca zedinjenih narodov v San Franciscu ne bo niti najmanj pripeljala k razčiščenju svetovnega ozračja po tej vojni. Fundamentalna misel plutokratsko-boljševiške zveze je bila odstranitev nacionalsocialističnega režima v Nemčiji s pomočjo najhujšega vojnega napora. Čim bolj se pa približuje odločitev, tem vidnejše so razpoke v sovražni koaliciji. To je velik nauk za tiste male evropske narode, ki so si obetali od izdajstva Nemčije in konspiracije s sovražnikom garancije za svoj položaj v „novem svetovnem redu“. Po ugotovitvah anglo-ameriškega tiska — sovjetski listi očitno bagatelizirajo anglo-ameriške načrte — bodo konferenca v San Franciscu pač otvorili, da bi prikrili na zunaj vsa obstoječa nesoglasja, dobro vedo, da ta konferenca ne bo prinesla zaželenih in pričakovanih rezultatov. Sedaj v Londonu in v Washingtonu že spregledujejo, čeprav s precejšnjo zakaslenostjo, da se Moskva niti najmanj ne ozira na mnenja in želje anglo-ameriških zaveznikov. Londonskim in njujorskim političnim urednikom je nekam tesno pri srcu, ko morajo v svojih komentarjih ugotavljati, da ni edinstva v pogledih na „skupno stvar“. Pomisliti moramo, da gledajo Anglosasi povojna vprašanja z drugimi očmi kot boljševiki, ki se boje vsake obveznosti glede rešpektiranja takega „svetovnega reda“, ki bi se imel uresničiti po anglosaskih načrtih. Moskva hoče imeti prosto pot za boljševizacijo sveta, zato ji ni do nikakih obveznosti. To je nauk, ki ga daje svetu zavezniška sleparija s 150 letnim mirom.

Nov poraz Anglije

Agencija Deutsches Nachrichtenbüro je sporočila preko Zeneve, da je grški regent Damaskinos zahteval od vlade Plastirasa, naj odstopi. Tako je prišlo do sestave nove vlade takozvanih nepolitičkov pod vodstvom admirala Petrosa Vulgarisa. Novi ministrski predsednik je obenem tudi vojni, mornariški in letalski minister.

K demisiji stare in sestavi nove grške vlade poroča Berlin sledeče: Nova atenska vlada je sestavljena iz nepolitičnih elementov. Ministrskega predsednika Plastirasa so strmoglavili monarhisti, ki so izklopali neko staro pismo. V tem svojem pismu se je Plastiras zavzemal l. 1941 za mir z Italijo. Dejansko pa je bil Plastiras od vseh strani, zlasti pa od komunistične, pod pritiskom. V svojem poslovnem pismu zagotavlja Plastiras, da so mu metali polena pod noge z vseh strani. Regent Damaskinos mu je očital, da njegova vlada ni znala ustvariti predpogojev za vzpostavitev normalnega političnega življenja. Plastiras je bil zaupnik Anglije, čeprav ga Angleži niso marali. Toda Churchill se je osebno zavzel: zani in je napravil fronto proti komunistom. Sedaj pa so komunisti, ki plavajo v angleških vodah, na željo Moskve strmoglavili Plastirasa. Boljševiki so lahko veseli, kajti nova vlada bo že v kratkem času zopet izginila. Medtem pa se bo v Grčiji kljub angleškemu negodovanju nadaljevala boljševizacija z vsemi silami Boljševizacije. Grčije pa stremi v svojem dokončnem cilju za odstranitev angleške pozicije v Sredozemlju, ki dejansko že davno več ne obstoja.

Moskva glede usode nemških vojnih ujetnikov

Kakor znano, je ameriški prezident Roosevelt nedavno objavil vest, da je prišlo do dogovora med Anglijo in Ameriko na eni ter Sovjetijo na drugi strani v tem smislu, da bodo Anglo-Amerikanci izročili vse ujetje nemške vojske Sovjetski Uniji kot prisilne delavce. To vest je sedaj potrjena tudi z uradne sovjetske strani. „Krasnaja Zvezda“, organ sovjetskega vojnega ministertva, ugotavlja v svojem opazanju položaja na zapadni fronti, da je mnogo nemških vojakov, ki mislijo, da bi si lahko rešili življenje s tem, ako bi se podali v anglo-ameriško vojno ujetništvo. Sovjetski list je mnenja, da se ti nemški vojniki zelo motijo, kajti sodelovanje med zavezniki je tako tesno, da bodo vsi na zapadu ujeti nemški vojniki izročeni Sovjetiji, ki namerava izvesti gradnje v Sibiriji.

7 milijonov Poljakov deportiranih

Glede bodočnosti Poljske se natezujejo tako na anglo-ameriški kakor tudi na sovjetski strani, toda Anglosasi doslej še niso storili niti najmanjšega koraka, da bi Poljska pridobila vsaj navidezno neodvisnost. Medtem pa skrbi Stalin za to, da se nadaljuje trebljenje poljskega prebivalstva na zapadu Sovjetske Unije v poljskem območju. Tako ugotavlja znani ameriški publicist Walsh, kateremu ni možno očitati »konspiriranja s fašizmom«, da so boljševiki doslej deportirali že sedem milijonov Poljakov iz Poljske. Večji del teh Poljakov je bil umorjen — tako piše Walsh — in le majhen del da bo dosegel »umirajoče življenje v Sibiriji«. Walsh opisuje nato še množinske umore v baltičkih deželah in pripominja, da Lenini in Trockij nista proklamirala ruske sovjetske Unije, temveč svetovno unijo sovjetskih republik. S svojim pakiranjem z boljševizmom je Anglija zlasti poskrbela za to, da sovjetska pošast ogroža obstoj angleškega imperija. Sam Lenin je označil razpad angleškega imperija kot predpogoj za uspešno boljševiško svetovno revolucijo. To so vsekakor dejstva, katerih pa sovražno inozemstvo in z njim nevtralni svet početa vzeti na znanje, čeprav so izkušnje po konferenci v Jalti povečale nezaupljivost. Podoba je, da javno mnenje v takozvanih »demokracijah« sploh nima nikake veljave, kajti Roosevelt in Churchill lahko delata, kar jima je drago. Kot prava pripravljalca, potli za boljševizem zares zaslužita vse priznanje Moskve. Še nikdar niso imeli boljševiki v kapitalističnem inozemstvu takšne udanosti kreator kakor sta Churchill in Roosevelt, ki sta za narodno poljsko vladu vseh strank dejansko pa nimata ničesar proti temu, da boljševiki trebijo ves poljski narod.

Sedaj jih pa že spreletava mrz. Eisenhower je moral s svojimi generali ugotoviti, da objema anglo-ameriške čete pri njihovem prodiranju nekaka hladna groza. Noben angleški ali ameriški vojak ni varen svojega življenja, četudi se ne bori proti nemškemu vojakom. Računati mora s tem, da ga zadene iz katere zasede smrtonosni strel. Za vsakim grmom morajo Anglo-Amerikanci domnevati nekoga, ki bo streljal iz pušk ali revolverjev. Sedaj so anglo-ameriški listi naenkrat polni poročil o delovanju nemškega Werwolfa, ki zaskoči neusmiljeno vsakogar med sovražniki.

Tako odgovarja nemški narod še z večjim sovraštvom in še z večjo maščevalnostjo. Vsa nakopičena jeza v zvezi z anglo-ameriški letalskimi gangsterji si daje sedaj duška v neizprosni borbi proti invazorjem. Isti angleški in ameriški dopisniki, ki so še nedavno servirali svojim čitateljem bajko, da sprejemajo Nemci anglo-ameriške čete „z največjo prijaznostjo“, morajo sedaj priznavati, da so si tak sprejem le — želeli. Vedno znova morajo ugotavljati, da obdaja anglo-ameriške čete v Nemčiji atmosfera neizprosnega sovraštva.

Kakor ugotavlja vojni poročevalec David Walker v listu „Daily Mirror“, se je ojačil odpor nemškega civilnega prebivalstva v rastoči meri. Silno neprijetno je dejstvo, da pljuskuje povsod veliki valovi sovraštva ob anglo-ameriške čete.

Neki vojni poročevalec piše, precej razočaran, v listu „News Chronicle“, da v obeh nemških mladini ni nikakih solza. Ta mladina je trdna. V Teutoburger Waldu so pripadniki Hitlerjeve mladine s Panzerfaust v roki zadrževali ameriške oklopnike. Poziv za predajo so odklonili, nato pa so se branili v hišah in pocestnih jarkih.

Eisenhower je napačno špekuliral, ako je mislil, da se bodo njegove čete kar tako sprehajale po Nemčiji. Sovražni vojni tabor je mislil, da zadostuje za omečanje nemškega odpora nekaj lažnjive agitacije. Tako pa morajo vsak korak na nemški zemlji odkupovati s potoki krvi. Tako je danes in tako bo tudi v bodoče, kajti nemška fronta in domovina sta v svoji usodni povezanosti eno. Sleherni Nemec je prekrvašen z zamisljivo, poplačati sovražniku tisočkrat vso njegovo zvižanost in okrutnost.

* Nasilna smrt ameriškega »bančnika. Kakor poroča agencija Reuter, so neznani storilci ustrelili bivšega podpredsednika Banke za mednarodna plačila Leona Fraserja. Fraser je bil generalni svetovalec v zadevah Dawesovega načrta in ameriški zastopnik v pariški reparacijski komisiji v letih 1924—1927.

Srditi boji na vzhodni fronti

Boji v jedru mesta Wien - Stanovitnost posadk trdnjav Breslau in Königsberg - Potek operacij v preteklem tednu - Položaj v štajerskem obmejnem ozemlju

Po poročilu, ki ga je izdalo nemško vrhovno poveljstvo 4. aprila, so nemške čete južno od mesta Wien zaustavile čez Baden podirje boljše- vike v srđitih bojih, uničujoč pri tem številne oklopniške. Istotako je bil zaustavljen sovražnik med jezerom Neusiedel ter med Donavo in ob obrambnem obroču Bratislave. V malih Karpatih in na obeh straneh reke Waag so bili boljševiki večinoma odbiti. V Gornji Šleziji so nemške divizije med mestoma Loslau in Jägerndorf preprečile ponovne sovražne poskuse prodora. Ob zapadni fronti trdnjave Breslau so bili boljševiki v težkih bojih zapahnjani. Ob danziškem zalivu ter v zapadnem delu nižine Visle so se odigravali težki obrambni boji.

Na jugu vzhodne fronte so nemške čete ob Muri odbile številne sovjetske napade. Po poročilu z dne 5. t. m. so bili boljševiki odbiti ob gornjem delu reke Raab v protinapadih. Zapadno od Leithe in južno od Wiena so se izjalovili sovražni poskusi prodora ob trdni obrambi naših divizij. Na obeh straneh reke Waag so se odigravali srđiti boji. V 25dnevni obrambni bitki v Šleziji je bil dosežen pomemben obrambni uspeh. Od 10. marca do 4. aprila je izgubil sovražnik 1423 tankov in nad 200 letal. O brezuspešnih sovražnih napadih so poročali tudi iz trdnjav Breslau in iz Kurlanda. — O vojaškem položaju v štajerskem obmejnem področju je bilo izdano v Grazu dne 5. aprila poročilo, da je bil pri Wernsee-u odbit boljševiški poskus forsiranja Mure. Vzhodno in severno od Radkersburga je napadal sovražnik z močnimi silami. Lastne čete so se umaknile na obmejne postojanke. V protinapadu so bili zavzeli Feldbach, Johndorf, Weinberg, Fehring in Hohenbrugg. Južno od Rechnitz je napadal sovražnik z več divizijami ter je prodrl v Kreis Oberwart. Izgubili smo Groß-Petersdorf in Schläining. Na Semmeringu ni bilo večjih bojev.

Iz poročila z dne 6. aprila je bilo posneti, da so bili ob Muri severozapadno od Steinamangerja ter jugozapadno in vzhodno od Wiena odbiti močni boljševiški napadi. Feldbach in Fehring sta bila osvobojena v protinapadu ter je bil očiščen nadaljnji teren. Bratislavo smo izgubili po puličnih bojih. Vzhodno od reke March so beležili težke obrambne boje. Trdnjava Breslau je uspešno odbijala močne sovražne napade. Severno od Gotenhafena so se prebile nemške čete na ozkem pasu do Putziger Nebrung. Vezale so dalje časa močne sovražne sile ter zapirale vhod v luko. — Graz je poročal 6. aprila, da je sovražnik vzhodno in severno od Radkersburga ter v področju Oberwart napadal z močnimi silami. Pri Radkersburgu so bili vsi napadi odbiti pred obmejnimi postojankami. Pri Klöchu je bil v protinapadu očiščen sovražni vdor. Južno od Feldbacha so bile v področju Gleichenberg odrezane sovražne sile zavrnjene proti vzhodu. Dolina reke Raab je do obmejnih postojank zopet očiščena sovražnika. V Kreisu Oberwart in severno od mesta so se odigravali težki boji. Sovražnik je zavzel Pinkafeld. V teku so bili takoj protinapadi. Na Semmeringu so bili odbiti ometovani napadi na višino sedla.

V nemško-madžarskem obmejnem ozemlju prodirajo nemške čete po poročilu z dne 7. aprila med Muro in gornjim delom reke Raab v hrbet neke sovražne bojne skupine. Južno in zapadno od Wiena so bile močne sovražne sile zaustavljene po prvotnih terenskih uspehih. V Karpatih so Nemci odbili številne boljševiške napade. Na fronti od zapadnih Beskidov do Stettiner-Haffa so beležili zgolj lokalno bojevanje. Pred trdnjavo Königsberg so boljševiki stopnjevali srđitost svojih napadov proti južni in severni fronti. Ti napadi so se izjalovili ob žilavem odporu naših posadk. — 7. aprila so sporočali iz Graca, da je sovražnik tudi omenjena dne nadaljeval svoje napade proti štajerski vzhodni meji s težščem v Kreisu Oberwart. Med Luttenbergom in Radkersburgom so bila mostišča, ki jih je sovražnik ustvaril v popoldanskih in večernih urah 6. aprila, v protinapadih razbita. V področju Radkersburg so boji nekoliko ponehali. Klöch je bil v protinapadu osvobojen. V področju Feldbach so prid-

bili lastni protinapadi polagoma ozemlje. Bad Gleichenberg je bil sovražniku iztrgan. Boljševiški protinapadi v področju Gleichenberg so bili odbiti. Heiligenkreuz je bil zavzet v protinapadu. V področju Eberau so se izjalovili slabotnejši sovražni napadi. Medtem so se odigravali v Kreisu Oberwart težki boji s sovražno premočjo. Kohfidisch, Rohrbach in Unterwart so padli v sovražne roke. V področju Semmeringa ni bilo posebnih bojev. Schottwien so zasedle zopet lastne sile.

8. aprila je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so v nemško-madžarskem ozemlju nemške sile v večdnevni napadalni in obrambni boji zaustavile sunek v smeri Graz ter da je bila raztrgana fronta zopet sklenjena. Ob reki Raab, zapadno od Steinamangerja in severozapadno od Wiener Neustadta so bili odbiti močni boljševiški napadi. V področju Wien so boljševiki prodrali v severnem delu Wienerwalda proti zapadu in severu ter so kljub žilavi obrambi naših čet vdrl v južna predmestja Wiena. Razvili so se srđiti boji. Ob reki March so bili preprečeni številni sovjetski poskusi forsiranja reke. Tudi južno od Belih Karpatov je bilo zaustavljeno prodiranje boljševikov v trdih bojih. V danziškem zalivu sovražnik ni mogel izsiliti vhoda v Putziger Nebrung. Južno od Bohnsacka so se izjalovili sovjetski napadi. Proti Königsbergu in Samland-fronti je sovražnik butal ves dan s številnimi odredi in oklopniki. Kljub globljim vdorom je bil preprečen nameravani prodor. Meseca marca je bilo na vzhodni fronti uničenih 7171 sovjetskih tankov.

Po poročilu z dne 9. t. m. je bilo težišče bojev nadalje v področju mesta Wien. Močni sovražni napadi iz Wiener Walda proti zapadu in severu so se izjalovili ob trdovratnem odporu naših odredov. V južnem in zapadnem delu mesta so se razvili težki boji. Na fronti med Slovaško in Vzhodnim morjem so beležili uspešne nemške napade v področju južno Ratibora. Hrabra posadka trdnjave Königsberg ni mogla preprečiti, da je sovražnik s premočjo vdrl do notranjega obroča trdnjave. Razvili so se težki boji. Na fronti v Samlandu so bili odbiti močni pehotni in oklopniški napadi. Nemško letalstvo je prizadelo boljševikom z napadi na tanke, baterije in dovozne kolone občutne izgube. — 8. aprila je sporočil Graz sledeče: Med Luttenbergom in Radkersburgom ni bilo posebnih bojev. Južno od Feldbacha so bili odbiti slabotnejši napadi. V Kreisu Oberwart so se izjalovili močni napadi proti novi fronti. V področju Semmering je oživel bojevanje. Nekatere sovražne skupine so vdrele v področje gorovja Wechsel.

Po poročilu z dne 10. t. m. so naše čete razbile med Dravo in Wiener Waldom večino sovražnih napadov. Za jedro mesta Wien so se vršili srđiti boji ob Franz-Josephs-Bahnhofu, pri Splošni bolnišnici, ob Westbahnhofu ter severozapadno od mostu vzhodne železnice. Južno od Ratibora so se odigravali lokalni boji. Posadka trdnjave Breslau je odbila močne sovražne napade. Boljševiki so nadaljevali z ogromno premočjo svoje napade na Königsberg. Hrabra posadka brani sleherno hišo z veliko stanovitnostjo.

Kaj se dogaja za hrbtom sovjetske vojske?

Vodilni boljševiški listi poročajo, potrjujoč tozadevna tekoča poročila, da se je za hrbtom sovjetske vojske organizirala močna protiboljševiška skupina ki uspešno sabotira sovjetske vojne napore. Izkazalo se je, da ta skupina predvsem ruši dovozne komunikacije, ceste in železnice. Tako na primer priznava tajnik prezidija Vrhovnega sveta Ukrajinske sovjetske republike v nekem članku v »Izvestijah«, da protiboljševiško delovanje ukrajinskih nacionalistov po sovjetski zasedbi Ukrajine ni ponehalo, temveč da se je celo stopnjevalo. Ukrajinsko-nemški nacionalisti — tako se glasi omenjena ugotovitev — motijo z vsemi sredstvi vzpostavitev sovjetske oblasti. Isto ugotovitev je objavila »Komsomolskaja Pravda«.

Eine Truppeneinheit im Westen wird auf Lkws verladen, um zur Einsatzstelle transportiert zu werden

Dnevno povelje možem SA

Stabschef odredov SA, Wilhelm Schepmann, je izdal možem SA sledeče povelje:

„Možje SA! Čast odredov SA je, da stojijo v težkih časih v prvih vrstah. Vedno ste izvrševali tiho in pokorno Vaše dolžnosti — pred sovražnikom in v vojni službi domovine. Bolj kakor kedarkoli poprej se mora računati na nas nacionalsocialiste, na našo žilavost in naše vzore.“

Sovražnik stoji globoko v nemški domovini. Če ne obupamo niti trenutke, temveč se zoperstavimo z divjo odločnostjo in osebno vstopavo, ga bomo tudi vrgli.

Možje SA v oboroženi sili, v zasedenem ozemlju ter povsed domovini! Führer, ki nas je imenoval garante nacionalsocialistične revolucije, in naš narod gledata posebno na Vas in Vaše vzglede. Gre za našo ljubljeno domovino, za naš nemški narod ter za možnost končnoveljavnne nemške nacionalsocialistične obnove. Mislite na žrtve vseh naših padlih tovarišev in uveljavite se, kjerkoli stojite kot Führerjevi naskočni oddelki.

Naj živi Nemčija! Naj živi Führer!”

„Na koncu te vojne bomo zmagali“

Iz Tokija poročajo: Novi ministrski predsednik baron Suzuki je izjavil v soboto po povratku iz cesarske palače zastopnikom tiska sledeče: „Četudi je današnji vojni položaj brez dvoma resen, vendarle ne obstoja nikak vzrok za pesimizem. Ves japonski narod nosi na svojih ramenih odgovornost za obrat razvoja. Jaz se bom postavil v prvo fronto naroda ter bom z vso odločnostjo izvajal državno politiko. Vse naše delo mora biti posvečeno zgolj vojni in vojevokanju. Prepričan sem o ugodnem poteku vojne. Če govorim o zmagi, ne mislim pri tem na kako posamično zmagovito bitko, temveč na celokupno dogajanje. Japonska vojna zgodovina dokazuje, da je Tokugava sicer izgubil bitko proti Takedi, toda visoka moralna četa Tokugave je tvorila pozneje predpogoj za poznejše uspehe in zmage. Ta primer velja tudi sedaj za boj za otok Ivošima. Nisem prepričan, da smo bili tam poraženi. Silni udarci skupno z izgubami, ki jih je imel sovražnik, so obenem z junaštvom japonskih čet nekoliko jamstvo ter nas navdajajo z zaupanjem, da bomo na koncu te vojne zmagali.“

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner, Haupt-schriftföhrer: Friedrich Golob, alle in Marburg/Drava, Badgasse 6

Zur Zeit für Anzeigen die Preislste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugsbeldes.

Presseregisternummer RPK 1/1017,

Tudi na zapadu srditi boji

Boji so se premaknili na reko Leine - Anglo-Amerikanci nimajo uspehov

Iz poročila, izdanega dne 5. t. m., je razvidno, da so se nahajale nemške čete od reke Ijssel do Porte Westfalica v srđitih bojih. Severno od Osnabrücka ter med Teutoburger Waldom in med gorovjem Wiehen je sovražnik pridobil nekaj terena. Amerikanci so vdrl v Münster. V področju Winterberg in Brilen je sovražnik vzdrževal svoj pritisk proti zapadu, vendar je bil večinoma odbit v protinapadih. V področju Mühlhausen-Gotha in Thüringer Waldu je bilo zaustavljeno ameriško prodiranje. Ob reki Main so v Würzburgu nastali srđiti boji. Markbreit in Ochsenfurt sta bila očiščena sovražnika. V mestu Karlsruhe so se razvneli srđiti poulični boji. Nemško letalstvo je uspešno posegalo v boje. Marca je bilo na zapadni fronti uničenih oziroma zaplenjenih 725 anglo-ameriških tankov. — Bombe so padale na srednjo in severno Nemčijo, zlasti na Kiel in Hamburg. Zbitih je bilo 31 sovražnih letal.

6. aprila je bilo sporočeno, da so nemške čete vrgle Angleže iz področja Lingen. Odrezale so njihove zveze ter vzpostavile staro glavno bojno črto zapadno od Rheine. Na severni fronti področja Ruhr so naše čete zaustavile močne sovražne napade vzhodno od Reklingshausena. V južnem delu Hamma je bil sovražnik odbit. Večje terenske uspehe so Amerikancem preprečili nemški odredi tudi v področju Winterberg in Siegen. V bitki za Thüringen so se držala številna oporišča, tako da sovražnik ni mogel prodirati proti vzhodu. Eisenach, Meiningen, Mühlhausen in Gotha so odbijali sovražne napade. Med Fulda in trikotom Maina pri Würzburgu so se nemški odredi žilavo upirali sovražniku. — Ob Ligurski obali so se odigravali jačji sovražni napadi južno od mesta Massa. Sovražnik je bil odbit. — Ob dalmatinski obali so beležili pri Bihaču obrambne boje proti novim sovražnim silam. Bombe so padale na Nürnberg Plauen in Ingolstadt. Marca je bilo zbitih 1361 anglo-ameriških letal.

Iz sobotnega poročila je razvidno, da so se nemške čete tako v Severni Holandiji kakor tudi na ostalih odsekih odlično upirali sovražnim napadom. Vzhodno od Mühlhausena v Thüringenu so se razvili srđiti boji. — V Italiji so bili odbiti ponovni napadi na Monte-Cenis ter ob Ligurski obali. V severozapadni Dalmaciji so beležili srđite obrambne boje. Ameriški bombniški odredi so bombardirali Leipzig, Halle in Gera.

Med Lingenom in spodnjim delom reke Weser so nemške čete po poročilu z dne 8. t. m. zoperstavile sovražniku nove rezerve. Severno od Hammelna je bil sovražnik vržen čez reko Weser vendar je na ozkem pasu prodril do Hildesheima. Ob reki Ruhr in v odseku Soest so nemške čete povsod obdržale svoje pozicije proti Amerikancem. Severno od Dortmundu je bil zaustavljen sovražni poskus prodora. V Thüringenu so se fronte precej zmešale vsled žilavega vzdrževanja lastnih oporišč in napadov v bok in hrbet sovražnika, ki ni mogel dalje prodrati proti vzhodu. Med južnim delom reke Rohn in trikotom Maina so beležili menjajoče se boje. V področju Schweinfurt so bili odbiti sovražni napadi. Pri Craillsheimu so Nemci v protinapadih zgrabili sovražnika v boku ter odrezali njegove zveze z ozadjem. — V južni Italiji ni bilo posebnih dogodkov. — Ob dalmatinski obali se branijo nemške čete srđito proti jačjim Turčinom odredom. Področje Sarajevo je bilo izpraznjeno, ne da bi bil sovražnik močil naše operacije.

Iz poročila z dne 9. t. m. je razvidno, da so se v Holandiji izjalovili napadi Kanadčanov ob velikih izgubah za sovražnika. V severovzhodni Holandiji so bili za nemško fronto uničeni sovražni padalci. Med rekama Ems in Weser so bili Angleži zapleteni v težke boje. Pri Stolzenau-u in Mindenu je začel sovražnik napadati z novimi silami proti severu in vzhodu. V trdih bojih je bil zaustavljen pri Nienburgu ter zapadno od Hannovera. Hildesheim je padel v sovražne roke. Razvili so se boji za prehode čez reko Weser ter v področju zapadno od Göttingena. Medtem se je stopnjevala srđitost bitke ob severnem robu Porurja ob reki Sieg in v

gorovju Rothaar. Sovražni poskus prodora je bil povsod preprečen. V Thüringenu so se v tem času odigravali menjajoči se boji. Amerikanci so imeli povsod velike izgube. Zapadno od Schweinfurta so se razbili opetovani ameriški napadi. Craillsheim je bilo zopet osvobojeno. V Pforzheimu so vrgli Nemci sovražnika iz zapadnega dela mesta. — Na srednji italijanski fronti je sovražnik ob Ligurski obali nekoliko vzbočil našo obrambno fronto. — Ameriške bombe so padale na Plauen, Halberstadt in Stendal. Ponoči so Angleži bombardirali Hamburg in Srednjo Nemčijo. Uničenih je bilo 34 sovražnih letal.

Sovražnik se je po poročilu z dne 10. t. m. preril iz področja Hildesheim s posameznimi skupinami bolj proti vzhodu v smeri na Hannover. Bolj južno so se premaknili boji od reke Weser ob reko Leine. Göttingen smo izgubili po trdih bojih. Naše hlabre divizije so obdržale svoje pozicije na severnem robu Porurja, severno od reke Sieg ter v vzhodnem delu Sauerlanda. V Thüringer Waldu so naša številna oporišča preprečevala premočnemu sovražniku prodiranje Amerikancev. V odseku Heilbronn-Ettlingen je vzdrževal sovražnik svoj močni pritisk. Nemško letalstvo je uspešno posegalo v boje na zemlji. — Ob Ligurski obali so Anglo-Amerikanci z močnimi silami vdrl po težkih bojih v Massa. Jugovzhodno od jezera Comacchio je sovražnik vbočil naš ekspanzirani frontni lok. V Dalmaciji se borijo nemška oporišča proti opetovanim napadom močnih tolovajskih tolpe. — Nad Nemčijo je bilo zbitih 27 večinoma štirimotornih bombnikov.

* **Zavezniški tolovaji v Italiji.** Neko vojno sodišče v Bononijevi Italiji je obsodilo na smrt dva ameriška vojaka, ki sta bila voditelja tolpe, ropajoče med Rimom in Napuljem. Tolovaji so nosili uniforme ameriške vojne policije ter so se vozili v ameriškem vojaškem avtomobilu. Zakrivili so mnogoštevilne roparske umore in tatvine.

* **17 žrtev letalskega napada.** Stevilo žrtev pri terornem letalskem napadu na mesto Marburg-Drau, dne 1. aprila se je zvišalo na 17 mrtvih in 15 ranjenih.

* **Francoske matere obupujejo.** Pretežna večina francoskega prebivalstva gladuje. Mnogo otrok umira, tuberkuloza se zelo širi. Matere so obupane, ko se vračajo iz trgovin s praznimi rokami in ne vedo, kaj bi dale na mizo svojim gladnim otrokom.

Auf Posten
Automatische Waffen und die „Panzerfaust“
liegen griffbereit neben dem Grenadier, der un-
ausgesetzt das Vorgelände beobachtet
PK-Kriegsbericht Lohrer (Sch)

Nemčija ne bo nikdar kapitulirala

Angleška agencija Reuter poroča iz Washingtona o vsebini pisma, ki ga je pisal general Eisenhower prezidentu Roosevelt. V dotičnem pismu Eisenhower odkrito priznava, da ne bodo Nemci nikdar kapitulirali. Izkušnje so doslej še vedno pokazale, da nadaljujejo boj fanatično tudi manjše nemške enote, če so bile mimosgrede odtrgane od svojih formacij. Zmaga zaveznikov potom zrušenja nemškega odpora, tako je naglasil Eisenhower, ni dosegljiva, dalo bi se jo večjemu „proklamirati“. Silen vtis je napravil na Eisenhowerja duh organizacije Werwolf, ki postavlja Anglo-Amerikance pred težave, katerih rešitev zahteva veliko čel.

Ugotovitev poveljnika severoameriških čet v Evropi in šefa zavezniških operacij na zapadu je senzacijskega značaja, saj priznava, da je Nemčija nepremagljiva, ker ne bo nemški narod nikdar kapituliral.

Ta uvidevnost Eisenhowerja predstavlja najvišje priznanje, ki je prišlo v tej vojni iz sovražnega tabora o junaški drži nemškega naroda in njegove oborožene sile ter o duhu aktivistov, delujočih za nemško svobodo.

V istem času, ko so objavili Eisenhowerjevo pismo, so se nagrmadile vesti o naraščajoči vznemirjenosti sovražnikov radi duha Werwolfa, ki se je razvil do najvišjega fanatizma. Ta organiziran odpor, tako se glasi poročilo Reuterja, predstavlja mojstrsko načrtovan Nemčije. Dopolnilnik Gillard je javil v London, da se družijo nemški branilci za sovražno črto, kjer prebijejo njene zveze. Izguba ljudi in materiala narašča iz dneva v dan. Največkrat gre za vozila, ki v sredini v izgubo po teh nemških protukrepah. Zavezniki plačujejo svoje prodiranje prav drago.

„Daily Sketch“ je objavil poročila o odličnem napadalnem duhu odredov Hitler-Jugend, ki povzročajo oklopnikom veliko skrbi. „News Chronicle“ priznava težke izgube s strani nemške stanovitosti v zaledju anglo-ameriškega prodiranja. Posebno omenbo zasluži junaški odpor prebivalstva mest Aschaffenburg in Schweinheim. „Daily Express“ piše, da vodijo Nemci izredno soretro in učinkovito vojno min. Cele kolone oklopnikov stočijo večkrat ure in ure brez moči, ker jim zapirajo spredaj pot gorci oklopniki.

„News Chronicle“ je objavil posebno poročilo o uspešni obrambi nekega mostišča ob reki Main, ki je bilo deset metrov dolgo in so ga branile žene in otroci. List naziva dotično obrambo „osje gnezdo“, kar predstavlja dokaz spretnosti nemškega vojnega vodstva. Mali fantje ki streljajo iz kleti ter dekleta, ki mečejo ročne granate, so dejstva, s katerimi morajo Amerikanci vedno računati. Prodiranje v Nemčijo, tako se glasi neko švedsko poročilo iz Londona, si ne sme nikdo predstavljati kot kakšno vojaško paradu.

Reuter poroča nadalje, da patrolira na tisoče Nemcev po prostranih gozdovih severno in vzhodno mest Lippstadt in Donnenburg v področju Paderborn, streljač iz svojih skrivališč na zavezniške posamezne vojaše. Iz raznih strani prihajajo poročila o delovanju akcije Werwolf. Ameriška poročevalnica „United Press“ je k temu omenila neovrgljivo dejstvo, da povzroča nemški podzemniški teror v zasledenem ozemlju zavezniškim vojaškim obla-
stem največje skrbi.

Sovjetija zahteva turške pokrajine

Iz Lizbone poročajo: Kakor poroča posebni dopisnik londonskega lista „Daily Mail“ iz Ankare, zahteva Moskva v pogajanjih, ki jih vodi trenutno turški veleposlanik v Moskvi v turški prestolnici, nič manj kot to, da bodi Črno morje izključno pod kontrolo Sovjetske Unije. Mimo vprašanja morskih očin se raztezajo pogajanja tudi na razmejitve v Kavkazu. V Ankari so mnenja, da zahteva Moskva gotova turška področja, ki se nahajajo zelo globoko sredi turškega ozemlja. Ameriška agencija „United Press“ je to domnevo potrdila. Kakor ugotavlja omenjena ameriška agencija, ne more biti nikakega dvoma o tem, da pomenijo sovjetske želje, ki jih je pri-
nesel v Ankaro turški veleposlanik iz Moskve, zelo globoko poseganje v turško suvereniteto.

UMNI KMETOVALEC

VINOGRADNISKI IN SADJARSKI KOTIČEK

Kan ali vinska bersa

Kan, vinski cvet ali bersa je še bolj razširjena vinska bolezen in je po zanemarjenih klehtih reden neljub gost, ki povzroča ogromno škodo.

Kako se kan pojavlja? — Osebito pri šibkih vinih se pojavi na površju ob pristopu zraka v početku belkasta, smetani podobna mrena ali kožica, ki sčasoma odebeli in se zgubanci, postane pri belem vinu nekoliko rumenkasta, pri črni rdečkastobela, končno razpada v krpice, ki radi večje specifične težje padajo skozi pijačo na dno sode. Vino postaja kalno, šibko, vodenno, mlakasto, končno pa ni za nobeno rabo več. Poleg kana se kaj rad pojavlja cik in vino tudi rado počrni. Šibko vino v načeti steklenici na topelšem prostoru postane kmalu kanasto.

Kaj povzroča kan? — Kanova glivica (*mycoderma vini*) se loti alkohola, katerega razkroja v glavnem v vodo in ogljikov dvokis, povzroča tudi razpadanje kislin, morebitnega sladkorja, glicerina itd., pri čemer nastajajo neugodni postranski izmenjevalni produkti (n. pr. maslova kislina) in se tako okus še nagelje poslabša. Ta glivica živi, kakor smo povedali tudi o očetni bakteriji, na zraku, ker potrebuje kisik, je tedaj aerobna. Domuje pa prav za prav v vinogradski zemlji in pride z grozdom v most, odnosno vino. Ob ugodnih pogojih (pristop zraka, nesnaga, primerna toplota itd.) se silno naglo množi, lažje na mladem vinu, tedaj v prvem letu, ker ima v njem več hranilnih snovi (beljakovin) nego v starini, ne more se pa uveljaviti na bolj močnem vinu, ki ima 12 ali več volumnih odstotkov alkohola.

Kako kan preprečamo? — Sod bodi vedno poln ko sveže kurje jajce in neprodušno zaprt z dovolj dolgo veko, da nad vinom ni zračnega prostora! Zato sode redno, točno zapolnjuj s popolnoma zdravim vinom — mlado vino na teden dvakrat, starino vsak teden, lažja vina večkrat kot težja — in pri tem skrbni, kakor sploh v vsem kletarstvu, za vzorno snago! Ne imej vina predolgo na pipi! Rajši ga potoči v manjše sodečke, katere nastavlja drugega za drugim, ostale pa vestno zalivaj z zdravim vinom! To si naj posebno zapomni tudi naši gostilničarji! Glavno pravilo za preprečevanje kana je: Poln sod je največji sovražnik kana.

Kako kan zdravimo? — Ako bolezen pravčasno opazimo in se kan še ni močno razvil, sod previdno zalijemo, najbolje z lijakom, ki ima bolj dolgo iztočno cev, da jo lahko nalahno porinemo vsaj par centimetrov pod površino vina, tako, da mreže kana ne poderemo s curkom v vino; potem dolivamo, suvajoc n. pr. s kolenom ob dno sode; površina vina se dviga s kanom vred do vrha, da ga lahko odstranimo; nato pilko očistimo in sod čvrsto zavešimo. Sod moramo odslej bolj redno zapolnjevati. — Ako se je kan že bolj močno razvil, a se okus vina še ni pokvaril, žveplamo najprej zračni prostor nad vinom radi razkuženja, potem pa ravnamo kot smo prej povedali. Žveplo pa vselej ne gori nad vinom, ker je ta prostor nemara napolnjen z ogljikovim dvokisom, ki nastaja radi delovanja kana pri razpadanju alkohola; voda namreč ostane v pijači, ogljikov dvokis kot plin pa polagoma uhaja, nekako tako kakor pri vrenju. Zato moramo ta plin najprej s kakim pihlom, odnosno mehkom izgnati iz sode in ga nadomestiti z zrakom, da more žveplo (nekapljajoč) goreti, ali pa žveplamo z znano žveplovo kadihalnico od zunaj. — Po žveplanju — žveplo dvokis naj vsaj pol ure učinkuje, da glivice umori ali jih vsaj oslabi — lahko tudi vino prav previdno pretocimo v zdrav, zmerno žveplan sod, pri čemer je protli koncu paziti, da poslednji curek ne potegne kana s seboj. Ostanek deni posebej, filtriraj in kmalu uporabi! — Ako je kan vino že znatno skali in poslabšal, a je vino vendar še uporabno, ustavimo daljnji razpad s pasteriziranjem; kdor pasterizatorja nima, vino pretoči ob precej močnem, pravilno izvršenem žveplanju ter ga potem — po dovoljenem prezračanju radi žveplavih plinov — zmeša s primernim zdravim, krepkim vinom. Radi kana že jako slabo, kalno, neokusno mlakasto vino ni za nobeno rabo, niti za kis, ker je alkohol v bolnem vinu iz večine ali docela že razdejan.

Sod, v katerem je bilo kanasto vino, se mora

Nekaj o oskrbovanju drevesnega kolobarja

Da zagotovimo mlademu drevesu uspešno rast, je med drugim neobhodno potrebno, da okrog njega večkrat prerahljamo zemljo v obliki kolobarja ali krožca.

Posebno koristno je pravilno oskrbovanje drevesnega kolobarja v težki zemlji. Cimbolj rahla je zemlja okrog drevesa, tembolj se razvijajo njegove korenine in čim bogatejša korenina ima, tem uspešnejša je njegova rast. Drevesce, ki ga obdaja kolobar s trdo skorjo ali z gostim plevelom, se ne more lepo razvijati.

Nekateri sadjarji pokrivajo drevesne kolobarje zlasti pri nanovo vsajenih drevescih z rahlimi tvarinami, ki propuščajo zrak in vlago, obenem pa vlago tudi zadržujejo. Te tvarine so žaganje, porabljenno čreslo, premogovi ugaški, slamnati gnoj itd. Take odeje so umestne le bolj za suhe, lahke zemlje; za težke, vlažne in hladne zemlje pa so včasih celo škodljive. Na vsak način pa ima rahljanje zemlje okrog dre-

vesca večjo korist, nego samo pokrivanje z raznimi tvarinami. To pa še posebno radi tega, ker se z okopavanjem kolobarja popravi tudi ona manj rodovitna zemlja, ki smo jo pri izkopavanju jame za sajenje drevesa spravili iz globine na površje.

Pomniti je, da naj se okopava kolobar z lopato in ne z motiko in sicer na ta način, da držimo rezilo lopate vzporedno s koreninami, ki teko navadno od debla v obliki zvezd (radialno) na vse strani. Nerodnih in nespretnih ljudi ni pripuščati k takemu delu, ker lahko več pokvari nego koristijo. Da pri rahljanju drevesnih kolobarjev podkopavanje komposta ali starega hlevskega gnoja zelo koristi in rast drevesa pospešuje, se razume pa samo po sebi. — Najprimernejši čas za podkopavanje gnoja je sicer jesen, toda to delo se lahko opravi tudi v drugih letnih časih, celo v poletju, le pri zmrzli zemlji ali velikem snegu je to nemogoče.

koj po izpraznitvi temeljito osnažiti in razkužiti, pri čemer je posebno paziti na črto, do koder je bolno vino stalo, kajti tamkaj obvisi kaj rada kar cela skorja kanovih glivic, ki jo moramo najprej s krtačo prav temeljito odstraniti.

A. Z.

GOSPODARSTVO

Prehranjevalno

gospodarstvo

Vojnim razmeram odgovarjajoča preureditev našega prehranjevalnega gospodarstva, ki je nastopilo s tekočo dodelilno periodo, je prinesla našim gospodinjam in trgovcem nekoliko več dela in težav, ki pa ne igrajo vloge z ozirom na dejstvo, da gre za osiguranje prehrane našega prebivalstva. Medtem ko je sovržna poročevalna služba prorokovala polom nemškega prehranjevalnega gospodarstva in so se tudi pri nas čuli glasovi o znižanju obrokov, nam je stvarno uspelo ohraniti obroke v višini zadnjega meseca.

Slej kakor prej se določajo obroki načelnih prehranjevalnih sredstev po celem Reichu enako in podvzame se vse, da bodo tudi po možnosti ob pravem času na razpolago. Vsakokratni razglas omogoča disponiranje na krajšo dobo, prav posebno se pa ozira na transportne razmere. Krajevnim prehranjevalnim uradom je dana možnost, da se izognejo ureditvi, predpisani za vsa država, in da lahko zamenjajo gotov živež za drugega, ki ga ni možno pravočasno dobiti. Zato se lahko pripeti, da bo tu in tam enkrat več mesa in manj kruha, da bo kje drugod več krompirja kakor hranil itd. Iz istih razlogov tudi pri masti ni razlike. Bistveno je, da dobi vsako domačinstvo svoj obrok masti.

Nove živilske nakaznice imajo načelno samo 6 številkami označene odrezke. Normalni potrošniki in delni samooskrbovalci imajo 60,

otroci in mladoletniki 65, otroci do treh let pa 55 številčk. Večina odrezkov je na razpolago prehranjevalnemu ministru, en ducat gospodarskemu ministru za nakup mila in milnih izdelkov, ostalih pet pa krajevnim prehranjevalnim uradom. Odrezkov se ne sme razrezati, ker so veljavni samo tedaj, če se nahajajo na karti skupno s takozvanim Stammabschnittom. Za gostilniški obisk namenjeni odrezki se lahko uporabijo in oddajajo tudi v odrezanem stanju. Jasno je, da bo trajalo nekaj časa, predno se bo uvedel nov kartni sistem. Gospodinjje in trgovci bodo morali biti pozorni, da bodo na podlagi javnih razglasov in objav trgovcev v svojih lokalih vedno na tekočem o vsem.

× Anglija pred najtežjo premogovno krizo. V angleški vojni industriji zavzemajo stavke vedno večji obseg. V osmih tovarnah letal je stopilo v stavko 30.000 delavcev, ki so stavkali dva dni, da bi dosegli višje plače. Slične primere javljajo iz raznih drugih industrij. Iz vladnih krogov poročajo, da stoji Anglija pred največjo premogovno krizo v svoji zgodovini, ker se vedno bolj občuti pomanjkanje strokovnih delavcev.

Pravilna in dobra vzgoja je vse!

Da pomagajo večji otroci opravljati dela v domačinstvu, je nekaj samo ob sebi umevnega. Nekoliko bolj težavno je iskati pomoč pri malih otrocih. Toda mati, ki ima razumevanje, potrpežljivost in prime zadevo pravilno v roke, si bo napravila tudi iz svojih malčkov pomočnike. To je dosegljivo že s tem, če ima manj opravka z njimi.

Začeti je z vzdrževanjem reda. Ako vidi otrok, da pospravijo starši po končanem delu stvari in jih shranijo na pravem mestu, bo otrok tudi veliko raje uvidel, da mora biti tudi njegov kotiček za igranje pospravljen. Na ta način navajen red mora postati dolžnost, lahka dolžnost in obveznost, na katero se morajo otroci navaditi. Ker pa otroci pišo vztrajni v izvrševanju gotovih del, se jih mora tudi temu navaditi ter paziti, da pridobljene in naučene navade ne opustijo.

Začnimo pri oblačenju in slačenju. To je navadno najbolj pereča točka. Matere so namreč nestrpne ter raje pomagajo in priiskočijo. Bilo bi pa nad vse dobro, prepustiti in naučiti otroka, da se nauči sam obleči in sleči. Pri tem je potrebno nekoliko potrpežljivosti ter pouka. Važno je, naučiti ga razločevati levi čevljev od desnega, medtem ko je vezanje pentlje opravilo šele šoloobveznih otrok.

Mali otroci radi pljuskujejo po vodi. To vodi do želje, da bi se umivali. Takim željam je treba ugoditi. Posodo z vodo je postaviti tako, da ni škode, tudi če brizgne ista mimo. Kakor vsak, bo tudi ta začetek težak, kar nas pa naj ne ovira. S primernim poukom se bo otrok kmalu naučil umivati. Čas, ki ga izgubi mati pri tri do štiri letnem otroku, se bo izplačal, ko postane otrok star pet in šest let.

P.

Večkratno morilka iz vrst OF

Kakor znano, je bila na Silvestrov večer 1944 proti 20. uri razrušena s peklenjskim strojem čakalnica postaje Grubel. Pod razvalinami je bilo ubitih 12 oseb, večinoma Spodnještajercer, ranjenih pa je bilo 17 oseb. Kakor je dognala preiskava, je bilo iskati storilce groznega zločina v vrstah komunistične OF. To dejanje je izvršila neka ženska, ki je postavila v čakalnico paket in nato izginila. Po uspelem zločinu je bil „novoletni pozdrav“ Spodnještajercem v taborniču tolovajev proslavljen z vinom in žganjem.

Kot povzročiteljica zločina je bila nedavno prijeta 25letna Albina Vajdič iz Sallenburga. Ta divja komunistična čvetka je skupno s svojim ljubimcem Stankom Kotnikom prinesla paket z eksplozivno snovjo do Grubela, nakar ga je odnesla v čakalnico in tamkaj odložila. Sedaj se ta tolovajka zagovarja z izgovorom, da je bila prisiljena in da ji ni bilo znano, kakšne posledice bodo nastale.

MALE VESTI

* **Pravice vojakov Volkssturma.** Vsak vojak Volkssturma ima iste pravice in dolžnosti kakor vojak oborožene sile. Njegovi svojci dobijo družinsko podporo po načelih, ki veljajo za vojaške družine. Vsa določila, ki so izšla v zaščito pripadnikov oborožene sile v izogib morebitne škode, posebno v delovno-pravnih oziroma, veljajo tudi za vojake Volkssturma.

* **Hraber Spodnještajere.** Michael Simmerl iz Cilli-a, Steirergasse 11, nam poroča, da je bil odlikovan za hrabrost **ff-Unterscharführer** Friedrich Simmerl iz Ortsgruppe Eiechtal, Kreis Trifail in sicer z odlikovanjem Eisernes Kreuz II Klasse.

* **Odlikovanje branilca Kolberga.** Führer je odlikoval z odlikovanjem Eichenlaub zum Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes Obersta Fritz Fullriede-a, poveljnika trdnjave Kolberg.

* **Zahvala ranjenih vojakov ženam Kreisov Marburg-Stadt in Marburg-Land.** Urad Frauen Kreisov Marburg-Stadt in Marburg-Land je ob Veliki noči pogostil ranjene vojake lacareta v Marburgu, za kar so se obdarovanci zahvalili s sledetnim pismom: „Veliko veselje so privedle nam ranjenim vojakom tukajšnjega lacareta žene Kreisov Marburg-Stadt in Marburg-Land na Veliko noč. Najprej nas je razveselilo petje deklet z izbranim petjem. To je bil za nas vse po prestanih zimskih naporih vesel pomladanski in domovinski pozdrav. Presenečeni smo bili nato z mnogovrstnimi darili, ki so nam jih položile na mizo. Močnata jedila vseh vrst velikonočna jajca, jabolka, cigarete ter mnogo drugih malenkosti, ki jih potrebujejo vojaki. Imeli smo vtis, da se čuti povezano z nami civilno prebivalstvo delujoče in trpeče domovine. Zato se zahvaljujemo ranjeni in bolni uradu Frauen organizacije Steirischer Heimatbund ter vsem, ki so pomagali prirediti nam veselo velikonočno prireditev.“

* **Lastnoročno zaprte trgovske lokale se bo razlasi.** Oberbürgermeister mesta Marburg-Drau je obklical odredbo šefa civilne uprave na Spodnjem Stajerskem, po kateri se bo razlasi vsako trgovino, ki bi ustavila in zaprla obratovanje brez dovoljenja urada Gauwirtschaftskammer.

* **Schörner Generalfeldmarschall.** Führer je imenoval Generalfeldmarschallom Generalobersta Ferdinanda Schörner-ja, vrhovnega poveljnika armadne skupine na vzhodu.

* **Terorni napad na Marburg-Drau.** Mesto Marburg-Drau je bilo dne 1. aprila cilj anglo-ameriških terornih letalcev. Večje število sovražnih letal, ki so se pojavila v osmih valovih, je vrlo bombe predvsem na stanovanjska področja. Nastala je precejšnja škoda večinoma na desnem bregu mesta. Kljub vidni oznaki so padle bombe tokrat zopet na bolnišnico. Pojavljajo se požari so zadušili v povolu. Po prvih ugotovitvah je bilo sedem človeških žrtev. Prebivalstvo se je tudi tokrat zadržalo disciplinirano in mirno.

* **Počastitev uničevalcev letal v nizkem poletu.** Šef vrhovnega poveljstva oborožene sile je izdal odlok o podeljevanju znaka za uničenje letal v nizkem poletu. Znamenja se bodo nosila na rokavu ter podeljevala tistim vojakom, ki jim bo uspelo s puško ali strojnico sestreliti sovražno letalo v nizkem poletu.

POMLAD

Na bolniški postelji je ležala dvajsetletna Milena. Jetika, ki jo je mučila že izza otroških let, je postala iz dneva v dan hujša. Kruta bolezen jo je tako oslabil, da so računali z vsemi morebitnimi, akoravno so stari podvzeli vse, da bi ohranili svoji edinki življenje.

V življenju je pač tako, da delajo ljudje narhte, ki jih potem spremenijo življenska naključja. Če hoče nekdo na levo, ga slučaj napotijo na desno. Zato tudi Mileni ni bilo pomoči. Odkar je v jeseni, ko je padalo raz drevja orumenelo listje, morala v postelji, je bilo njeno trpljenje vedno hujše. Zdravnik, ki jo je obiskoval iz bližnjega trga, jo je tolažil in bodril rekoč, da naj ostane pogumna, ker se bo na pomlad izboljšalo njeno stanje. Milena, ki je rada živela, se je poprijemala zdravnikove tolažbe, kakor se popirne utopljenec bilke. Upanje da

* **Kdo dobi dovoljenje za odpotovanje?** Na razna vprašanja se odgovarja sledeče: Kakor doslej, lahko dobijo tudi odslej dovoljenja za odpotovanje žene, ki jih ne veže nikakršna služba ali delo, nadalje moški, ki niso poklicno vezani ter moški, ki niso sposobni za Volkssturm. Takšna dovoljenja izdajajo v Marburgu samo pri uradu Volkswohlfahrt, Domplatz 12.

* **Ne nasedajte poročilom, ki so kalnega izvora.** V današnjih časih, ko potrebujemo vse naše živce za vojno vpostavo, nikakor ne gre, da bi si jih kvarili z vznemirljivimi vestmi. Marsikdo se je že osramotil, ko je ponavljal izmišljotine, škodoval je pa razen tega sebi in skupnosti.

* **Izdelovanje čipk stara domača obrt.** Leta 1575, torej točno pred 370 leti, je umrla dobrotnica prebivalstva gorovja Erzgebirge, Barbara Uttmann, ki se uveljavila 16. stoletja iz Annaberga v deželi Sachsen izdelovanje čipk v področju gorovja Erzgebirge. Počeniši z letom 1561 se je ta domača umetnost razširila od hiše do hiše in sicer na česki in saksonski strani. Ob začetku osemnajstega stoletja je ta obrt prehranjevala več kakor desetisoč ljudi.

* **Paketi iz zasedenih pokrajin.** Na poštah uradih se kupijo paketi, ki jih ni možno dostaviti, ker so kraji naslovnikov zasedeni po sovražniku. Radi tega je pošto ministrstvo izdalo odredbo, po kateri so pooblaščenim gotovi uradi, da vzamejo v shrambo takšne pošiljke. Izjema velja za pakete, ki imajo očitno lahko pokvarljivo vsebino in se postopa z njimi po obstoječih predpisih ter za pakete, namenjene trgovinam z blagom, ki se nemudoma oddostojijo gospodarskim uradom. Ako vsebujejo paketi razen kvarenju izpostavljenih predmetov še

Dodelitev mila in pralnih sredstev

Za nakup mila in pralnega sredstva vsebujejo živilske karte 74. periode sledeče odrezke: Za normalne potrošnike nad 18 let enaš odrezkov in sicer E 45 do 55; otroci in mladostniki od 6 do 18 let enaš odrezkov. JGD 50 do 60 in za otroke do 6 let trinajst odrezkov. K 38 do 50. Pri živilskih kartah za delne samooskrbovance pride v poštev za odrasle nad 18 let enaš odrezkov. E 145 do 155 oziroma E 245 do 255 za otroke in mladostnike od 6 do 18 let enaš odrezkov. JGD 150 do 160 oziroma JGD 250 dno 260 za otroke do 6 let trinajst odrezkov. K 138 do 150 oziroma 238 do 250. Na živilskih kartah za popolne samooskrbovance je predvideno za mlo in pralna sredstva za potrošnike nad 6 let enaš odrezkov. SV 310 do 320. Na tedenskih kartah inozemskih civilnih delavcev je enaš odrezkov rezerviranih za mlo in pralna sredstva, namreč AZ 725 do 729, 752 do 756. Nakup na te odrezke določijo gospodarski uradi potom razglasa.

Za nakup finega mila za male otroke do treh let se bo izdalo posebne nabavne marke, glaseče na „1 Stück Feinseife KI“. Te pa opravilujejo do nakupa samo v povezavanosti z vsakokratnim razloženim odrezkom za en komad Einheitsseife za nakup komada Feinseife namesto objavljenega komada enotnega mila.

* **Dodelitev soli.** V 74. dodelitni periodi dobijo potrošniki 150 g soli.

bo boljše, ji je dajalo pogum. Kljubovala je boleznim z vsemi silami svoje volje in želje do življenja. Opozovala je iz ležišča, na katerem je bolj sedela kakor ležala, sneg na hišnem vrtu ter željno pričakovala pomlad, ki ji naj prinese izboljšanje.

Ko se je po večmesečni zimski dobi začel taliti sneg in je Milena videla v tem znamenja bližajočega pomladi, jo je obiskal zdravnik ter ostal dolgo pri njej. Govorila sta o vsem mogočem, samo o bolezni bolj malo. Ko je našla Milena končno le priliko, da ga je vprašala, če bo lahko vstala, kadar postane nekoliko topleje, jo je seveda potolažil pritrjevalno. Potolažena in pomirjena je nato še bolj potrpežljivo prenašala bolezen, ki ni popuščala, temveč naraščala. Česar se deklica ni zavedala.

Po dnevih in tednih je izginil sneg. Pojavile so se lastavice. Milenina mama je obdelala vrt. Poganjalo je drevje, ozelenelo so trate. Veselo je opazovala Milena ves ta prepovedi narave ter čakala dneva, ko bo lahko zopet zapustila bolni-

ško stvari, se isti po odvzemu pokvarljivega blaga zopet spaketirajo ter shranijo. Za vsak v shrambo sprejet paket se sestavi karta. Cim se pri kakem poštnem uradu pojavi povpraševanje po takih paketih, naslovijo od tam vprašalno karto. Poštni urad, kjer so shranjeni paketi, pošlje potem poštne prosto pakete na nove naslove. Pakete, ki se jih v treh mesecih ni moglo nikomur izročiti, odprejo na shranjevalni pošti ter jih uporabijo kakor določajo predpisi tudi za ostale pakete, ki se jih ni moglo izročiti naslovnikom. Paketi vojakov v domovino, ki se jih ne more izročiti naslovnikom, padlim pod sovražno zasedbo, so podvrženi istemu postopku.

* **Vojna ureditev vojaških pogrebov.** Šef vrhovnega poveljstva oborožene sile je izdal odlok, ki ureja poenostavitve vojaških pogrebov za časa vojne. Po tem predpisu ne bo več udeležbe vojaških oddelkov pri pogrebi izjemno predpostavljenih in odposlancev posameznih formacij. Državni pogrebi temu predpisu niso podvrženi.

* **Ne poslušajte „zasebnih poročil“.** Dnevno se pojavljajo poročila, ki so izmišljena ali vsaj v veliki meri pretirana. Ne nasedajte razširjevalcem takih poročil, ki imajo samo namen, povzročiti paniko in vznemirjenje.

* **Sibellus gladije.** Kakor znano, je angleški tisk razširjal pravilico, da vladajo na Finskem „redne razmere“. Medtem pa poroča londonski tisk, da gladije slovití finski skladatelj Sibellus. Dopolnil list „Daily Mail“ piše, da živorari 79-letni skladatelj v svojem stanovanju z ženo in peterimi hčerami, ne da bi imel vsaj eno finko marko. Njegova pokojnina je postala vsled inflacije brez vrednosti. iz Anglije in Amerike pa mu ne morejo pošiljati dohodkov, izvirajočih iz uporabe njegovih glasbenih del.

* **Splošni interesi imajo prednost pred interesi poedincev.** V zadnjih dneh se je pokazalo, da so se ženske, ki so se preselile na varnejše kraje, vrnile zopet v svoja stanovanja, kjer so vzele še kako priljago in nato zopet odpotovale. Akoravno je razumljivo, da potrebujejo žene gotova oblačila in živila tam, kjer živijo začasno, je v nasprotju z vsemi okoliščinami, da bi se danes, ko je transportni problem najtežji, potovale nekatere žene večkrat sem in tja. Imeti je pred očmi, da čakajo še druge žene na prevozno možnost in da so prevozna sredstva potrebna tudi za prevažanje živil tja, kamor se začasno preseljujejo žene in otroci.

* **Promet s strankami.** Lastniki trgovin morajo imeti svoje lokale, v kolikor niso po bombah poškodovani, odprte ter delati z vsemi svojimi uslužbenci, ki so še na razpolago v smislu obstoječih predpisov. Prav posebno važno je, da se razvija poslovanje oskrbovalnih podjetij in trgovin z živili nemoteno. Vsako posamezno in neurejeno prodajanje blaga je prepovedano. Obstoječi predpisi o kontroli gospodarstva so slej kakor prej veljavni in se jih je točno držati. Rokodelci se opozarjajo, da morajo izvrševati popravila v prvi vrsti za v vpostavi z orožjem stoječe formacije kar velja predvsem za fev-ljarje. Ustanovitve obratov so možne in dovoljene samo na podlagi pristanka urada Gauwirtschaftskammer. Izrecno se opozarja, da je neupoštevanje teh predpisov kaznivo in se razen tega zapleni blagovne zaloge.

ško postelj. V mrzlici si je domišljevala, da je na potu izboljšanja in da bo kmalu zopet zuna v naravi delala na tistih skromnih njivah in travnikih, od katerih je družina živela, kar bo za njo prepoved, pomlad in začetek novega življenja.

Bil je lep pomladanski dan, ko je prosila bolnična mater, da bi ji pomagala obleči ter spraviti na vrt, kjer je ogrevalo topla sonca. Cutila se je izboljšana, kar je pripisovala pomladi. V enomer je hvalila zdravnika rekoč, da je dobro napovedal njeno izboljšanje. Mati je sicer pri-bitno vedela kako je z njeno hčerko, toda ni ji težila srca. Poskušala jo je spraviti na nože ter obleči. Pri tem je pa Mileno iznenada priel hud kašelj. Mati jo je položila nazaj na postelj.

Tri dni pozneje so vaščani polagali šopke pomladanskih cvetic na Milenin grob. žalostni starši so se pa poslovili za vedno od svojega otroka, ki bi jim bil lahko pomlad vse do njihove smrti.

* **Begunci iz Baltika ne marajo v domovino.** Po švedskih poročilih je pripravljeno samo nekaj malo beguncev, morda 1%, vrniti se v svojo domovino, ki je padla pod sovjetsko zasedbo.

* **Bezugscheini evakuirancev so veljavni povsod.** To se pravi, da se mora izdati blago povsod v Reichu in ne morda samo v kraju izdaja.

* **Pošne pošiljke v zasedena področja.** V dopolnilo izdanih navodil o odpremanju poštne pošiljke preseljenim naslovnikom je izšel predpis poštne ministrstva, da lahko sprejemajo pošte vse pisemske pošiljke v začasno zasedena področja Reicha. Poštni uradi bodo take pošiljke poslali na pisemsko zbirališča, ne da bi jih vračali pošiljateljem. Zbirališča postopajo nadalje s takimi pismi v smislu obstoječih predpisov.

* **Dvomeščno izplačevanje plač javnih uslužbencev.** Tudi v javni službi so uvedli radi štednje z delom dvomeščno izplačevanje plač, kakor ga ima večinoma že zasebno gospodarstvo.

* **Kaj razumemo pod imenom Stanniostreifen?** Stanniostreifen je nemški izraz za tiste svetle trakove, ki jih mečejo sovražna letala v smeri beganja in motenja naših protiletalskih poslušalnih in opazovalnih postaj. Pri tem gre za snov, ki je izdelana iz aluminija. Ker pada to po njivah in travnikih, kjer se pase živina ali pa suši seno, se pripeti, da pogoltno domača živina te našim božičnim okrasom podobne trakove. Na vprašanje, ki ga je dobil list „Deutsche Fleischerzeitung“, če je to morda živali škodljivo, je odgovoril list sledeče: „Po preiskavi državnega zdravstvenega urada je aluminij, iz katerega izdelujejo to stvar, neškodljiv za živalsko telo. Prebavni organi namreč izločijo to snov kot neprebavljivo ali se pa tvorijo kemične spremembe, ki niso škodljive. Papir, na katerem je navadno nalepljen Stanniostreifen, tudi ne more povzročiti nikake bolezni. Tudi konjem ne škoduje. Kakor znano, so konji precej previdni in izbiri pri krmi ter odklanjajo tuje neprebavljive stvari.“

* **Deportacija nemških delavcev na zapadu.** Anglo-ameriške vojaške oblasti so začele z deportacijo nemških delavcev. Tako so odpeljali arhitekta in stavbene inženjerje mnogih zapadnih okrajev na zapad. Družinam se je pa reklo, da se morajo preživljati same, ker jim ne pripada nikaka plača. Razen tega se je izvedelo, da smatrajo Anglo-Amerikanci člane organizacije Todt vojnimi ujetniki.

* **Tudi stroje spravljajo iz Nemčije na zapad.** V okraju Köln so začeli Anglo-Amerikanci demontirati zasute in poškodovane stroje z bombardiranih tovarn v smeri odpreme na zapad.

* **Pridelujte živež z gojitvijo vrtnih rastlin.** Milijone beguncev se mora preživljati sedaj na zoženem življenjskem in pridelovalnem prostoru. To nas sili, da izkoristimo vsak komadič rodne zemlje za pridelovanje sočivja. Vsak komadič obdelane zemlje mora letos roditi več kakor doslej. Razen tega se mora posaditi sleherni kotiček z rastlinami, ki dajo množinstveno pridelke. Vsak bo rad pomagal pri tem delu, posebno če si pridela živež za samega sebe. Pri vsem tem se je pa ozirati na izbiro vrste sočivja, da odgovarja zemlji in podnebnim razmeram. Semena je na razpolago, če se štedljivo postopa z njim. Kjer primanjkuje orodja, ga naj posodijo sosed. Vsi vrtnarji in ljubitelji vrtov bodo radevolje dajali nasvete tam, kjer primanjkuje izkušenj. Če se pridno prekopa in dobro obdelava zemljo ter skrbi za namakanje, bo kljub pomanjkanju gnojil lep in zadovoljiv pridelek. Vso prstenino je uporabljati za kompost. Iz slehernega prostora zemlje moramo izsiliti letos nekaj dodatnega živeža!

* **Kaj so mostišča?** Skoraj v vsakem vojnem poročilu slišimo o mostiščih, ki jim pravijo v nemščini Brückenköpfe. Kakor so v vojni zgodovini važni gorski prehodi, tako so igrala tudi mostišča že od pamtliveka v vseh vojnah velike vloge. Že v Homerjevi pesmi o vojnem junaštvu so se vršili srditi boji za reko Skamander. Vse bitke Aleksandra Velikega so imenovane po rekah. Že zgodaj so vojskovodje začeli vojaško zavarovati važne mostove in prehode preko rek. Zgradili so navadno na k sovražniku obrnjeni strani obrambne utrdbe, ki so jih nazivali mostiščem. Veliko starejši so pa rečni prehodi, nahajajoči se na kakem plitvem mestu. Mostišča so velikega vojaškega in političnega značaja. Reke so namreč to, kar loči ali zdru-

žuje pokrajine. Znano je, da tvorijo mejo med narodi in državami večinoma reke in gorovja.

* **Smrt zadnjega potomca nekdanjih poljskih kraljev.** V času, ko so na konferenci v Jalti rešili usodo Poljske v korist Sovjetije, se je na zapadni fronti odigrala poljska tragedija, o kateri je svet prav malo izvedel. V boju proti Nemčiji je padel junaške smrti poljski princ Marie Andre Poniatowski, potomec že davno preminulih poljskih kraljev. Padel je kot vojak poljskih emigrantskih oddelkov, ki so podrejeni poljskemu emigrantskemu odboru v Londonu. Pri tem je zanimivo, da ta princ, ki se je rodil in živel na zapadu, ni nikdar videl svoje domovine, za katero je padel. Mbi se je namreč rodil kot otrok emigrantov in ga je vezala s Poljsko zgolj zgodovinska povezanost.

* **Steklena vrata na omarah.** Letalski napadi so dokazali, da so se razbila steklena vrata raznih omar tudi v primerih, ko stanovanja niso bila poškodovana. Zračni pritisk pač lahko poškoduje šipo. Tam, kjer so taka vrata obešena in jih je možno odstraniti, se naj to zgodi, vrata pa shrani na prostoru, ki je bolj varen pred bombami. Večina na ta način shranjenih vrat se bo po vojni zopet lahko uporabila. Vse to je posebno priporočljivo pri vratih iz luksuznega stekla, ki ga je prav težko nadomestiti.

* **Rudarski štrajk v Ameriki.** V Ameriki je izbruhnil velik rudarski štrajk, ki je zajel kakih 80.000 delavcev. Štrajkajo rudarji rjavih premogovnikov.

* **Angleški artisti se bojijo nemške konkurence.** Združenje artistov Anglije je sklenilo na svojem letnem obnem zboru, da ne sme deset let po končani vojni nobeden nemški artist nastopati v kakem varijetetu Anglije. Sklep se nanaša tudi na japonske artiste ter na artiste vseh tistih držav, ki so se bojevale v tej vojni proti Angliji.

* **O sirenah.** Nekoč so bile sirene ljubka, popolnoma nenevarna izmišljena bitja, kakor na primer „lepe device na samotnih morskah obalah, ki so s svojim zapeljivim petjem vabile morščake.“ Tako razlago čitamo v leksikonih. Pozneje je pa prišla pravični svet izpodrivajoča tehnika, ki je začela izdelovati tovarniške in ladijske sirene, to so koristne in potrebne naprave za umetno napravljane glasove. Te sirene so bile seveda še precej skromne in so komaj prekrivale smisel pravičnih siren. Ko je izbruhnila današnja vojna, so izumili in izdelali sirene, ki oznanjajo s svojim tuljenjem smrt, uničenje, razvaline, ogenj, prah in pepel. Kje so danes predstave o pravičnih bitjih? Izginile so pred beženci, po kletih se skrivajočimi ljudmi, porušeni zidovjem in raztrganimi lesi. Dokler bomo živeli, nam bo ostalo v spominu tuljenje alarmnih siren s svojim dvigajočim in padajočim glasom.

Naloge državnih in strankinih uradov

Urad Nationalsozialistische Parteikorrespondenz javlja sledeče:

»Führer je odredil, da se razpustijo vse na področju Kreisov obstoječe osebne unije med urad- stranke in države in med različnimi strankinimi uradi. Odpadejo predvsem osebne unije med Kreisleiterjem in Landratom ali Oberbürgermeistrom, osebna vodstva stranskih uradov strank, njenih odredov in priključenih zvez, vodstva po več Kreisov po enem Kreisleiterju. Vodja strankine pisarne je razširil zahtevo po razpustu osebnih unij tudi na Ortsgruppenleiterje, predvsem na osebno vezanje urada Ortsgruppenleiterjev z uradom Bürgermeisterja.

V razlagi tega ukrepa je povzrajeno, da bi trpelo stranki dodatno poverjeno delo z dodatno obremenitvijo državno-upravnih funkcij in da je pokazala praksa notranjega vojnega vodstva, da ni možno po eni in isti osebnosti izvrševati strankine in državne funkcije ne da bi trpela pri tem ena ali druga. To pride najboljše do izraza tam, kjer je opravljanje dvojnih funkcij krajvevo ločeno. Razen tega so naravnost tudi naloge državnih uradov v tekšen obseg, da zahtevajo povsod relega moža.

Razume se, da s tem ukrepom ni nič spremenjenega v harmoničnem in orko povezanem ter vsestransko uveljavljenem sodelovanju med stranko in državo v vseh odločilnih vprašanjih.

* **Prvi boji s stenami.** Z začetkom pomladi se pojavljajo iz svojih prezimevalnih skrivali tudi nadležni gostje večine stanovanj v mestih in na deželi: to so takozvane stenske stenice („Wand“- ali „Bett“wanzen). Sedaj so še otprla, a mladi zarod se že vadi v „ofenzivah“ na človeško kri. V tem času je najlepša prilika za začetek pokončavanja tega nadležnega mrčesa. Seveda bo ob današnjih razmerah temeljito pokončavanje če ne sploh nemogoče, pa vsaj zelo oteženo. Ravno zaradi nastalih razmer pa je postala nevarnost z razmnožitvijo tega mrčesa še tem večja, ker je podana tem večja možnost za prenašanje mrčesa ob preselitvah iz okuženih stanovanj.

□ **Finska in Romunija pod moskovskim bičem.** Anglija in Amerika sta nameravali postaviti v Helzinkih svoje diplomatske zastopnike, čemur je ugovarjala Moskva, češ, da zadostujejo politični zastopniki brez diplomatskega položaja. Iz švedskih virov prihajajo poročila, da so prekinjene tudi švedske diplomatske zveze s Finsko in Romunijo z ozirom na okupacijo teh dežel po Sovjetih. Iz povedanega se vidi, da nimajo po Sovjetih zasedene države nikake samostojnosti v pogledu svoje zunanje politike.

Japanische Flieger unter sich

Nach ihrem erfolgreichen Angriff gegen feindliche Stützpunkte und Schiffsansammlungen tauschen Angehörige der Japanischen Marine- und Luftwaffe ihre Erlebnisse und Erfahrungen aus. Es gab heiße Luftkämpfe mit feindlichen Bombern und Jägern zu bestehen. Aber die Kameraden sind alle wieder zum Einsatzort zurückgekehrt.

Photo: TD-EP (Sch)

T O I N O N O

O človeškem spanju

Zakaj spi pravzaprav človek? To je vprašanje, ki je zanimalo že mnoge in se pojavi vedno znova, posebno tedaj, kadar nam primanjkuje časa za spanje. Znano je, da popusti zavest pri spanju, toda popolnoma ne izgine tudi pri najmočnejšem spanju. Mi slišimo na primer v času, ko zaspimo, radio veliko bolj tiho in na zadnje sploh nič. Na zunaj izgleda spanje kakor da gre za kako narkozo ali ohromelost možganov. Ta primerjava pa ne drži. Zadostuje, če se v sobi oglasi samo nekaj rahlega in takoj se prebudimo. Matere občutijo v spanju takoj, če ni pri njihovih otrocih nekaj v redu.

Med spanjem se odigravajo silni telesni in duševni obnovitveni postopki. Človek v spanju eži navadno z zrahljanimi udi, njegovo dihanje je bolj počasno in globlje, udarjanje žile slabše in tudi krvni pritisk je nižji kakor v ne-spanju. Vse to je pri spanju potrebno, da si pridobi človeško telo nove energije, ki jih potrebuje za izvrševanje svojih storitev. Da si človeško telo pridobi novih telesnih in duševnih sil, je potrebna gotova doba spanja.

V bistvu poznamo dva tipa spanja. Gotovi ljudje zaspijo hitro, spijo pa samo prve ure globoko ter preidejo nato v nekakšno polspanje. To so takozvani ljudje s kratkim spanjem, ki so v ranih jutranjih urah že davno naspali. Drugi tip predstavljajo ljudje, ki spijo dolgo. Ti ne spijo tako globoko, spijo pa zato vso noč in dosežejo globoko spanje šele proti jutru. Seveda poznamo med tema dvema načinoma spanja še celo vrsto prehodnih oblik. Kake so te oblike, lahko presodi po samem sebi vsak naš bralec.

V spanju je več vrst motenj. Nekateri težko zaspijo, nekateri se večkrat prebudijo, so pa tudi taki, ki zadržujejo po dnevu večkrat za par minut. Imamo pa tudi ljudi, ki so nekaj časa vedno zaspali in nekaj časa zopet ne morejo spati. Zato ni niti potrebno, da bi se moralo pri nerednem spanju segati takoj po spalnih sredstvih, ne da bi se predhodno ugotovilo vzroke nerednosti. Zdravniška veda še danes ne pozna niti enega spalnega sredstva, ki bi povzročalo normalno potrebo in željo po spanju. Vsa razpoložljiva sredstva vsebujejo nekakšno omanljivo stvar, ki vpliva na možgane ter znižujeiki narkotičnim sredstvom razdražljivost. V največjih slučajih se lahko uredi spanje brez narkotičnih sredstev in brez medikamentov. Včasih, ko se zahteva od človeka veliko v duhovnem in telesnem oziru, pride lahko do motnje in nerednosti v spanju. V takih primerih pa največkrat pomaga sprehod v svežem zraku, ki naj traja 20 do 30 minut, kopanje nog v mlačni in mrzli vodi ter druga zdravilna sredstva, ki so manj nevarna kakor spalna sredstva.

Ker je naše razpoloženje v precejšnji meri odvisno od zdravega spanja, je poskušati tudi danes, da najdemo čas, oskrbeti si na ta način rezervne moči, ki jih potrebujemo danes bolj kakor kedarkoli poprej. Dr. M.

Polstoletnica

ljublanskega potresa

Pred 50 leti je bila Velika Noč za dve nedelji pozneje ko letos. Pred tem je bilo tisto leto veliko snega, takoj za potresom pa je sledilo deževje. Veliki teden pa je bil še precej prijeten, zlasti za nas — velikonočne „urlavbarje“. Tedaj sem bil že „Vormeister“ pri ljubljanskem artil. polku ozir. „Schwere Batterie Division“. Velikonočnega „urlavba“ sem se veselil doma na Dolenjskem. To veselje se je spremenilo že na Veliki petek v žalost; bil sem očividec veliknega požara v Dol. Toplicah, od koder sem se tik pred nedeljo vrnil utrujen od gašenja domov.

Celo Veliko nedeljo je bilo vse tako nekam čudno, kakor da „leži“ nekaj strašnega v ozračju. Posebno v spominu mi je še do danes ostal tisti večer s polno luno na nebu. Tako ali slično podoba lune in neba sem potem zasledoval vsa nadaljnja leta tik pred potresi. Pri nas smo občutili prve stresljaje že pred polnočjo. Ponavljali so se preko cele noči in čim dalje hujše. Zjutraj smo hiteli na kolodvor, kjer smo od potnikov zvedeli strašne vesti od potresa v glavnem mestu tedanje Kranjske. Čeprav smo imeli

dopust še čez praznike, smo jo menda vsi odinili že s prvim vlakom nazaj. Strašna slika se nam je nudila že ob prvem pogledu na mesto. Skozi razrušene ulice in ceste sem hitel v našo vojašnico — porušeno in seveda izpraznjeno. Našo baterijo sem po dolgem stikanju našel na začetku barja. Pohod skozi mesto v Sisko, kjer je bival moj brat s družino, je bil mučen in poln strašnih slik potresne katastrofe.

Ko sem prišel proti koncu svetovne vojne iz gališke fronte (to pot pri havbični bateriji) v Marburg in sem se za veliko nočne praznike spominjal „ljublanskega“ potresa, so mi začeli praviti med drugimi posledicami tega potresa tudi na Stajerskem, tudi o jezeru v takozv. „Sintergrabnu“, ki da se je ob tem potresu nepričakovano pojavilo in tako narastlo, da so se po njem lahko vozili s čolni. (Sicer pa sem natančneje o tem jezeru že svojčas poročal tudi v „St. Gospodarju“). Središče ozir. žarišče tega potresa si je osebno ogledal tudi tedanji avstrijski cesar Franz Jožef. Tudi je prihajala iz glavnih avstr. mest izdatna pomoč prizadetim prebivalcem. Zemlja pod glavnim središčem se je stresala in gugala še dolgo po glavnem izbruhu katastrofe.

POLITICNE BELEŽKE

□ **Sabotaža v Angliji.** V eni največji angleških municijskih tovarn so našli po vseh strojih napravah raztresene vžigalice, akoravno je najstrožje prepovedano nositi take stvari v tovarno. Izgleda, da gre za nameravano sabotažo, ki so jo preprečili.

□ **Odstop japonske vlade.** Vlada premijerja Kojza je odstopila. Demisijska je sledila na podlagi izredne vladne seje, po kateri se je podal Kojzo k cesarju ter mu predložil sklep vlade. Japonski informacijski urad pravi k temu, da se je kabinet umaknil v svrhu priprave prostora vladi, ki bo po dejanjih še močnejša.

□ **Anglija na poti do balkanske države.** „Anglija bo imela po vojni izredno težko stališče: njena sila in njen vpliv sta že danes manjša kakor kedarkoli poprej.“ Tako je zapisal list „Spectator“. Prepred med odgovornostjo, ki jo nosi neoporečno za Evropo ter njeno onemoglostjo, bi se pa premostilo edinole s ponovno pridobitvijo zaupanja. Ves svet namreč vidi, v kakli meri izgublja danes Anglija svoje pozicije, ker že davno nima več toliko moči, da bi uveljavila svoje predloge. Ravno na to dejstvo bi morala polagati Anglija največ pozornosti, da ne bi izgubila zaupanja zapadne Evrope. Tako

pa se obnaša naprej kakor kaka balkanska država in bo to tudi postala.

□ **Nenasitljiv ameriški imperijalizem.** Šef ameriške vojne mornarice admiral King je izjavil, da bodo imele Zedinjene države po vojni veliko vojno mornarico. V svojih izjavanjih je med drugim dejal sledeče: „Amerika potrebuje oporišča. Zadovoljiti se pa ne sme samo z lastninsko pravico, temveč imeti mora garancijo za to pravico v veliki in pripravljeni vojni mornarici. King se je nadalje izjavil tudi za vzdrževanje obsežne trgovske mornarice, ki bo skrbela za dovoz k raznim oporiščem.

□ **Ameriški imperijalizem ima apetit.** Ameriško časopisje se strinja z admiralom Kingom, da se po vojni ne vrne Angležem niti Hongkonga, Malaje in Burme, Holandija ne dobi več Vzhodne Indije, kar velja tudi za Francijo glede Indokine. Vsa ta področja predstavljajo pravično ceno za ameriške vojne izdatke in za kri, ki so jo prelili Amerikanci v tej vojni.

□ **Brazilijska vzpostavlja diplomatske odnose s Sovjetijo.** Pod pritiskom Washingtona je Brazilija vzpostavila diplomatske odnose s Sovjetijo.

□ **Nadškof o komunizmu.** Kardinal Segura, nadškof sevillski, je označil v neki svoji pridigi komunizem za največjo nevarnost človeštva. Trditve, da obstoji katoliško komunistično gibanje, je lažnjiva agitacija. Komunizem je vražji izrodek in je še veliko hujši kakor so muke, o katerih govori svetopisemska zgodovina.

□ **Preosnova japonske vlade.** Na drugem mestu poročamo o odstopu japonske vlade. Novvejša poročila pravijo, da je poveril cesar admiralu baronu Sucukija s sestavo nove vlade. Govornik japonskega zunanjega ministrstva Iguči je izjavil, da so na Japonskem že dalje časa pričakovali sestavo močnejše vlade. Kabinet Sucukije bo imel nalogo, uspešno zaključiti vojno.

□ **Bonomijeva Italija nima nič iskati na konferenci v San Franciscu.** Zato je ameriška vlada odklonila prošnjo Bonomijeve vlade, da bi se ji dovolilo poslati vsaj svojega opazovalca.

Zatemnitev od 9. do 15. aprila od 20.30 do 5.30

Unsere unvergeßliche, geliebte Tochter

Olga Kukowetz

hier, kaum acht Jahre alt, einem Luftangriff zum Opfer. Die Beerdigung fand am 3. April 1945 am Stadtfriedhof statt.

Marburg-Drain, 4. April 1945.

Im tiefsten Schmerz: Martin und Grete Kukowetz, Eltern; Grete, Luise und Inge, Schwestern; Aloisia und Juste Tanten.

2150

Unser innigstgeliebter Sohn und Bruder

Silvester Greif

Grenadier

ließ sein junges Leben im Alter von 17 Jahren am 3. II. 1945 im Osten Ober-Täubling, Marburg-Drain, den 4. April 1945.

In tiefstem Schmerz: Elisabeth und Ludwig Greif, Eltern; Rudi Greif, Onkel; Alois Greif, dzt. im Felde; Bruder: Franz Urschitsch, sein bester Kamerad und die übrigen Verwandten und Bekannten.

990

Mein lieber Mann, unser Vater, Schwieger- u. Großvater, Sohn, Bruder, Onkel und Schwager

Johann Haas

Schrankenwärter

erlag seinen bei einem Bombenangriff erlittenen Verletzungen. Begräbnis: Freitag, 6. 4., um 17 Uhr, Friedhof Brunnort. Seelenmesse Samstag, 10. 4., 7 Uhr früh, Josefskirche.

1622

In tiefer Trauer: Gertrude Haas, Gattin; Hans Sohn; Stefi und Maria, Töchter; Matthias und Josefa Haas, Eltern, und alle Verwandten.

Danksagung.

Für die überaus herzliche Anteilnahme anlässlich des schmerzlichen Verlustes meines geliebten Mannes und guten Vaters, Herrn ALOIS PLAHUTAR, sage ich allen innigsten Dank, insbesondere danke für die reichen Blumenspenden, für das letzte Geleit, für den Trauerruf am offenen Grabe, und allen die mich in diesen schweren Stunden getröstet haben und mir beigestanden sind. Insbesondere danke der Geschäftsführung und der Gefolgschaft der Fabrik Peter Maltisch, die wohl zur Ehrung ihres verstorbenen Kameraden nichts unterlassen haben, die aufrichtige, volle Anerkennung zu widmen.

Cilli den 2. April 1945. Tieftrauernde Gattin Maria Plahutar und Sohn.

Kleiner Anzeiger

Verschiedenes

Winzer mit 2 bis 3 Arbeitskräften wird sofort aufgenommen. Adr.: Mellingerstr. 31 973

Suche mit sofortigem Eintritt fleißige Winzer u. Schaffer/Amile (2 bis 3 Arbeitskräfte) zu 7 hoch großen Besitz (1 hoch Weingarten) bei netter Wohnung, elektr. Licht, bei Oberpulsau. — Ralca, Buchberg 15, b. Oberpulsau. 975

Junger, tüchtiger Kraftfahrer, mit Führerschein 2. Kl. und F.K.W. sucht sofort geeigneten Posten. Lichtenwald 222, Sorz Wladimir 899-5

Gesucht wird zur Mithilfe in kleiner Landwirtschaft alleinstehende Frau (auch mit Kind). Anzufragen bei Jakob Gaischek, Pirkdorf, Pölschach. 991-6

Mechaniker 36 J., alt, gesund, wünscht Bekanntschaft zwecks Ehe mit gesundem, ca. 30 Jähr. Mädchen, event. Witwe. Zuschriften erbeten unter „Glückliche Ehe“ an die M. Z. 993-13

Jene Frau im aschrauen Mantel mit Fahrrad, die am 7. April vormittags aus dem Hause Jomnikgasse 16 eine Aktentasche mit Dokumenten, Broikarten, Bescheinigung, Bilde n und größeren Geldbetrag mitgenommen hat und gesehen worden ist, wird aufgefordert, Tasche und Inhalt unter Beibehalten des Geldes unverzüglich zurückzubringen, da sonst Anverge erstattet wird, 994-13

OGLAŠUJ !